

Joensuun seudun joukkoliikenteen vuosikertomus vuodelta 2020

Joensuu, Kontiolahti, Liperi

Sisältää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1370/2007 7 artiklan 1. kohdan mukaisen yhdistelmäraportin vuodesta 2020

Sisällysluettelo

1	Joukkoliikennejärjestelmä ja -organisaatio	4
2	Liikenteen hankinta.....	4
3	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1370/2007 7 artiklan 1. kohdan mukainen yhdistelmäraportti vuodesta 2020.....	5
3.1	Toimivaltaisen viranomaisen raportointivelvollisuus ja toimivalta-alue.....	5
3.2	Hintaveloitteet ja niistä maksetut korvaukset	6
3.3	Valitut julkisen liikenteen harjoittajat ja yksinoikeudet, joita niille on myönnetty korvauksena julkisen palvelun veloitteen täyttämistä 1.1.-31.12.2020.....	6
3.3.1	Kannusteurakkasopimukset	6
3.3.2	Joensuun ja Pohjois-Savon ELY-keskuksen yhteishankintojen käyttöoikeussopimukset.....	7
3.3.3	Muu palvelusopimuksen mukaisesti hankittu joukkoliikenne	8
3.3.4	Nousukorvaukset Pohjois-Savon ELY-keskuksen liikennöitsijöille Waltti-lippujen ristiinkäytöstä	8
3.3.5	Kuntaosuudet Pohjois-Savon ELY-keskuksen ostoliikenteistä	8
4	Liput ja hinnat.....	9
4.1	Maksuvyöhykkeet ja linjasto.....	10
4.2	Waltti kausi- ja arvoliput	12
4.3	Kertalippujen hinnat	13
5	Kehittämishankkeet	14
5.1	Keskisuurten joukkoliikenneviranomaisten tunnistepohjaisten lippujärjestelmien sekä avointen rajapintojen kehitystyö.....	14
5.2	Joensuun Asemaseudun liikennejärjestelyjen ja matkustajien odotustilan valmistuminen	15
5.3	Parannuksia pysäkeillä	15
5.4	Elvyttävät hankkeet JOJOssa	16
6	Markkinointikampanjat	16
6.1	Auton vapaapäivä	16
6.2	Ilmainen Waltti-kortti ja 30 päivän kausilippu sadalle opiskelijalle.....	16
6.3	Joulukampanja.....	17
7	Joukkoliikenteen rahoitus ja tunnusluvut.....	17
7.1	Hallintomenot.....	17

7.2	Liikenteen menot.....	17
7.3	Toiminnan tuotot	17
7.4	Joukkoliikenteen tuotot ja kulut yhteensä	18
7.5	Kuntien maksuosuudet vuonna 2020	19
7.6	Kokonaismatkustajamäärä.....	19
7.7	Suoritevertailuja	21

1 Joukkoliikennejärjestelmä ja -organisaatio

Joensuun kaupunki toimii Euroopan parlamentin ja neuvoston antaman asetuksen rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista (palvelusopimusasetus) sekä kansallisen liikennepalvelulain mukaisena seudullisena kunnallisena viranomaisena Joensuun, Kontiolahden ja Liperin kuntien muodostamalla alueella. Seudullinen yhteistoiminta käynnistyi 1.1.2012 alkaen. Toiminta sisältää toimivaltaisen viranomaisen tehtävien lisäksi sopijakuntien yhteistyösopimuksella keskenään sopimat joukkoliikenteeseen liittyvät tehtävät.

Yhteistyön tavoitteena on toteuttaa kuntarajat ylittävää yhteistyötä joukkoliikenteen järjestämisessä liikennepalvelulain mukaisesti sekä kehittää ja koordinoida seudullista joukkoliikennettä siten, että joukkoliikenteen palvelutaso paranee ja palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti ja edullisesti. Koko alueen joukkoliikennettä kehitetään mahdollisimman tasapuolisesti.

Yhteistoiminnan hallinnosta vastaa Joensuun kaupunki, jonka organisaatiossa toimii joukkoliikennejaosto kaupunkirakennelautakunnan alaisuudessa. Jaostossa on viisi jäsentä, joista kolme jäsentä on Joensuusta ja yksi jäsen sekä Kontiolahdelta että Liperistä. Puheenjohtaja tulee Joensuusta ja varapuheenjohtaja Kontiolahdelta tai Liperistä.

Toimivaltaisen viranomaisen tehtävänä on määrittellä ja toimeenpanna alueensa palvelutaso sekä päättää joukkoliikenteen järjestämistapa. Viranomainen hallinnoi liikennöintisopimuksia.

Joukkoliikenteen seudullisen yhteistoiminnan kustannusten jaosta on sovittu yhteistoimintasopimuksessa. Yleiset hallintomenot jaetaan kuntien asukaslukujen suhteessa. Palvelusopimusasetuksen mukaisesti hankitun liikenteen kustannukset jaetaan niiden kuntien kesken, joita liikenne palvelee.

2 Liikenteen hankinta

EU:n palvelusopimusasetus tuli voimaan 3.12.2009. Tässä yhteydessä silloiset liikenneluvat muutettiin ns. siirtymäajan liikennöintisopimuksiksi, jotka päättyivät toimivalta-alueella 30.6.2014. Tämän jälkeen joukkoliikenne on järjestetty kilpailuttamalla palvelusopimusasetuksen mukaisesti.

Seudullinen joukkoliikenne kilpailutettiin ensimmäisen kerran kolmessa osassa syksyllä 2013. Kahden seudullisen kohteen sopimuskausi päättyi 2.6.2019. Näiden kohteiden liikennöinti kilpailutettiin syksyllä 2018 päivitettyjen palvelutasotavoitteiden mukaisina. Kilpailutettujen kohteiden liikennöinti alkoi 3.6.2019. Entiset liikennöitsijät jatkavat.

Paikallisliikennesopimus on voimassa 6.6.2021 saakka. Kyseinen liikennöntikohde kilpailutettiin syksyllä 2020 päivitettyjen palvelutasotavoitteiden mukaisina.

Muiden tiesuuntien liikenteitä on hankittu yhteistyössä Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa. Hankinnoista on vastannut ELY-keskus. Näitä liikenteitä on Uimaharjun, Enon, Kiihtelysvaaran ja Tuupovaaran suuntiin. 4.6.2017 alkaen kunnat ovat osallistuneet ELY-keskuksen hankkiman liikenteen hankintamenoihin ELY-keskuksen laatiman rahoitussuunnitelman perusteella. Ensimmäisen ajokauden osalta (4.6.2017 – 2.6.2018) kuntien osuus oli 10 % hankintakustannuksista. 3.6.2018 alkaen kuntien kustannusosuus nousi 20 %:iin ELY-keskuksen hankintakustannuksista.

Joensuun kaupungin alueella toimiva Noutopoika-palveluliikenne kilpailutettiin vuonna 2018 ja uusi sopimuskausi alkoi 1.8.2018.

3 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1370/2007 7 artiklan 1. kohdan mukainen yhdistelmäraportti vuodesta 2020

3.1 Toimivaltaisen viranomaisen raportointivelvollisuus ja toimivalta-alue

Tämä yhdistelmäraportti perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (N:o 1370/2007 palvelusopimusasetus PSA) 7 artiklan 1. kohtaan. Kohdassa on esitetty seuraavaa: ”Toimivaltaisen viranomaisen on julkaistava kerran vuodessa yhdistelmäraportti, jossa selostetaan sen toimivaltaan kuuluvat julkisen palvelun velvoitteet, valitut julkisen liikenteen harjoittajat sekä korvaukset, joita niille on maksettu, ja yksinoikeudet, joita niille on myönnetty korvauksena julkisen palvelun velvoitteiden täyttämistä.”

Joensuun kaupungin toimivalta-alue käsitti vuonna 2020 Joensuun kaupungin sekä Kontiolahden ja Liperin kunnan alueet. Toimivaltaisena viranomaisena toimivalta-alueen rajat ylittävässä liikenteessä toimi Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (Liikenne ja infrastruktuuri).

Kuva 1: Joensuun toimivaltainen viranomainen

3.2 Hintavelvoitteet ja niistä maksetut korvaukset

Toimivalta-alueella käytössä olleiden seutu- ja maakuntalippujen myynti loppui 31.12.2016.

3.3 Valitut julkisen liikenteen harjoittajat ja yksinoikeudet, joita niille on myönnetty korvauksena julkisen palvelun velvoitteen täyttämiseksi 1.1.-31.12.2020

3.3.1 Kannusteurakkasopimukset

1.7.2014 alkoi kilpailutettu käyttöoikeussopimusliikenne. Joensuun seudun joukkoliikenteen liikenne kilpailutettiin kannusteurakkakorvausmallilla, jonka mukaan myyntitulot tulevat tilaajalle, kunnes on saatu yhden vuoden ajalta luotettavaa seurantatietoa uudesta lippu- ja maksujärjestelmästä. Joensuun seudun joukkoliikenteen käyttöoikeussopimuksen kohteessa 1, paikallisliikenne, otettiin käyttöön kannusteurakkakorvaus kesäkuun 2017 erästä alkaen. Vuonna 2019

alkaneissa kohteiden 2 Joensuu-Liperi/Hammaslahti ja 3 Joensuu-Kontiolahti -liikenteissä kannusteurakkakorvaus oli määrä ottaa käyttöön kesäkuussa 2020.

Koronaviruspandemia vaikutti liikennöintiin ja matkustajamääriin oleellisesti maaliskuusta 2020 alkaen. Liikennöitsijöiden kanssa yhteisesti sovittiin, että kohteessa 1, paikallisliikenne, siirryttiin bruttokorvaukseen sopimuskauden loppuun saakka. Kohteissa 2 Joensuu-Liperi/Hammaslahti ja 3 Joensuu-Kontiolahti siirrettiin kannusteurakkakorvauksen käyttöönottoa myöhemmin sovittavaan ajankohtaan.

Liikennöintikorvauksia on maksettu liikennöitsijöille seuraavasti:

Liikennöitsijä	Liikennöitsijälle maksettu KOS-korvaus 2014 (sis. alv)	Liikennöitsijälle maksettu KOS-korvaus 2015 (sis. alv)	Liikennöitsijälle maksettu KOS-korvaus 2016 (sis. alv)	Liikennöitsijälle maksettu KOS-korvaus 2017 (sis. alv)	Liikennöitsijälle maksettu KOS-korvaus 2018 (sis. alv)	Liikennöitsijälle maksettu KOS-korvaus 2019 (sis. alv)	Liikennöitsijälle maksettu KOS-korvaus 2020 (sis. alv)
Savo-Karjalan Linja Oy - sopimus nro 09962/kohde 1 ajalle 1.7.2014 - 2.6.2019, sopimusta jatkettu 6.6.2021 saakka	1 253 697,34	2 733 214,62	2 810 220,27	2 906 367,99	3 051 811,73	3 184 749,79	3 195 016,90
Savo-Karjalan Linja Oy - sopimus nro 12215/kohde 3 ajalle 1.7.2014 - 4.6.2017, sopimusta jatkettu 2.6.2019 saakka	1 094 120,69	2 215 941,70	2 193 187,45	2 232 919,36	2 322 892,99	1 042 054,23	-
Savo-Karjalan Linja Oy - sopimus nro 198793/kohde 3 ajalle 3.6.2019 - 2.6.2024						1 172 075,23	1 928 983,67
Linja-Karjala Oy/Savonlinja Oy - sopimus nro 12215/kohde 2 ajalle 1.7.2014 - 4.6.2017, sopimusta jatkettu 2.6.2019 saakka	1 245 748,28	2 727 771,13	2 695 561,75	2 796 879,25	3 020 555,52	1 339 258,32	-
Linja-Karjala Oy/Savonlinja Oy - sopimus nro 198793/kohde 2 ajalle 3.6.2019 - 5.6.2022						1 635 879,00	2 734 668,67
Yhteensä	3 593 566,31	7 676 927,45	7 698 969,47	7 936 166,60	8 395 260,24	8 374 016,57	7 858 669,25

3.3.2 Joensuun ja Pohjois-Savon ELY-keskuksen yhteishankintojen käyttöoikeussopimukset

Käyttöoikeussopimuskorvausta on maksettu kahden Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kilpailuttaman liikenteen osalta, joissa osa vuoroista palvelee pelkästään toimivalta-aluetta. Näissä sopimuksissa liikenteen asiakastulot jäävät liikennöitsijälle.

Korvauksia on maksettu ELY-keskuksen sopimusliikennöitsijöille seuraavasti:

Liikennöitsijä	Liikennöitsijälle maksettu KOS-korvaus 2014 (sis. alv)	Liikennöitsijälle maksettu KOS-korvaus 2015 (sis. alv)	Liikennöitsijälle maksettu KOS-korvaus 2016 (sis. alv)	Liikennöitsijälle maksettu KOS-korvaus 2017 (sis. alv)	Liikennöitsijälle maksettu KOS-korvaus 2018 (sis. alv)	Liikennöitsijälle maksettu KOS-korvaus 2019 (sis. alv)	Liikennöitsijälle maksettu KOS-korvaus 2020 (sis. alv)
Linja-Karjala Oy/Savonlinja Oy (POSELY nro 601311)							
Joensuu-Ilomantsi -liikenne	13 930,74	24 339,36	35 421,46	136 634,75	107 342,60	121 848,90	107 162,30
Pohjolan Turistiauto Oy	10 557,49	21 171,72	8 679,66	0,00	0,00	0,00	0,00
Savo-Karjalan Linja Oy (POSELY 601632) Joensuu-Eno-Lieksa -liikenne			18 745,10	23 798,23	34 342,66	46 358,40	35 712,92
Yhteensä	24 488,23	45 511,08	62 846,22	160 432,98	141 685,26	168 207,30	142 875,22

3.3.3 Muu palvelusopimuksen mukaisesti hankittu joukkoliikenne

Vuonna 2020 Joensuun kaupunki maksoi Noutopoika -palveluliikenteestä Savo-Karjalan Linja Oy:lle 228 856,32 € (sis. alv 10%). Sopimus on kilpailutettu vuonna 2018 ja se on voimassa 31.7.2021 saakka.

3.3.4 Nousukorvaukset Pohjois-Savon ELY-keskuksen liikennöitsijöille Waltti-lippujen ristiinkäytöstä

JOJO Waltti-korteilla on voinut matkustaa Pohjois-Savon ELY-keskuksen Waltti-liikenteessä ke- sästä 2016 alkaen. Korttien ristiinkäytöstä on sovittu nousukorvaukset.

JOJO Waltti-korteilla tehdyistä matkoista ELY-liikenteessä on maksettu nousukorvauksia ELY-keskuksen sopimusliikennöitsijöille seuraavasti:

Liikennöitsijä	Liikennöitsijälle maksettu nousukorvaus 2016 (sis. alv)	Liikennöitsijälle maksettu nousukorvaus 2017 (sis. alv)	Liikennöitsijälle maksettu nousukorvaus 2018 (sis. alv)	Liikennöitsijälle maksettu nousukorvaus 2019 (sis. alv)	Liikennöitsijälle maksettu nousukorvaus 2020 (sis. alv)
Linja-Karjala Oy/Savonlinja Oy (POSELY)	6 516,43	8 355,41	10 570,66	8 035,63	10 809,74
Savo-Karjalan Linja Oy (POSELY)	3 299,87	7 137,17	11 783,99	13 859,93	5 744,53
Yhteensä	9 816,30	15 492,59	22 354,65	21 895,57	16 554,27

3.3.5 Kuntaosuudet Pohjois-Savon ELY-keskuksen ostoliikenteistä

4.6.2017 alkaen kunnat ovat osallistuneet ELY-keskuksen hankkiman liikenteen kustannuksiin rahoitussopimuksen perusteella. Ensimmäisen liikennöintikauden aikana kuntien osuus ELY-

keskuksen liikenteen hankinnoista oli 10 %. Kesäkuussa 2018 kuntien osuus ELY-keskuksen liikenteen hankinnoista nousi 20 %:iin.

Kuntaosuuksia on maksettu ELY-keskuksen sopimusliikennöitsijöille seuraavasti:

Liikennöitsijä	Liikennöitsijälle maksettu kuntaosuus 2017 (sis. alv)	Liikennöitsijälle maksettu kuntaosuus 2018 (sis. alv)	Liikennöitsijälle maksettu kuntaosuus 2019 (sis. alv)	Liikennöitsijälle maksettu kuntaosuus 2020 (sis. alv)
Linja-Karjala Oy/Savonlinja Oy (POSELY)	12 761,80	52 070,78	53 029,28	62 063,23
Savo-Karjalan Linja Oy (POSELY)	14 971,87	65 677,02	78 532,81	75 172,35
Pohjolan Turistiauto Oy (POSELY)	794,99	2 902,99	3 559,49	7 222,09
Soisalon Liikenne Oy	5 102,53	4 099,08	0,00	0,00
Kantamatkat Oy (POSELY)	0,00	12 833,67	10 526,15	0,00
Kangaslammin Taksitaito Oy (POSELY)	0,00	0,00	12 015,81	13 297,81
Yhteensä	33 631,19	137 583,53	157 663,54	157 755,49

4 Liput ja hinnat

Vuonna 2014 Joensuun seudun joukkoliikenteessä otettiin käyttöön toimivaltaisten viranomaisten yhteinen Waltti lippu- ja maksujärjestelmä ensimmäisten kaupunkiseutujen joukossa, aloittaen koululaislipuilla. Varsinaisten Waltti kausi- ja arvolippujen käyttöönotto alkoi tammikuussa 2015.

Matkan hinnoittelu perustuu matkan pituuteen eli siihen, kuinka monella vyöhykkeellä matkan aikana kuljetaan. Lipputyyppejä on olemassa kolme eli kausi-, arvo- ja kertalippu. Arvo- ja kertalipuilla on mahdollista vaihtaa yhdellä vyöhykkeellä yhden tunnin ja useammalla vyöhykkeellä kahden tunnin aikana toiseen JOJO-bussiin.

Joensuun seudun joukkoliikenteessä lasten ikäryhmään kuuluvat 7–16 -vuotiaat, nuorten ikäryhmään 17–24 -vuotiaat ja aikuisten ikäryhmään 25 vuotta täyttäneet.

Uuden Waltti-kortin voi hankkia Waltti-kaupasta tai Joensuun kaupungin palvelupiste Carelicumista. Lipputuotteita voi edellä mainittujen lisäksi ladata kortille Joensuun seudun joukkoliikenteen (JOJO) busseissa. Latauksia ja kertalippuja voi hankkia myös itsepalveluautomaateista (JOJO-maatti). Kertalippuja voi lisäksi ostaa JOJO-busseista ja kahdella eri mobiililippusovelluksella eli Waltti Mobiili- ja PayiQ Tickets -sovelluksilla.

Waltti-kortilla olevia lipputuotteita on toimivalta-alueella myyty ja ladattu seuraavasti (sis. alv 10 %):

	2015		2016		2017		2018		2019		%		2020		%	
	kpl	€	kpl	€	kpl	€	kpl	€	kpl	€	kpl	€	kpl**	€	kpl	€
Carelicum Palvelut yhteensä	19 811	890 803	23 428	1 103 344	20 605	995 202	16 361	767 901	13 207	615 967	27 %	31 %	8 086	360 918	21 %	26 %
JOJO-liput	19 804	890 624	21 896	1 011 284	18 039	841 614	13 681	620 595	10 922	495 565			6 485	279 641		
POSELY-liput	0	0	1 524	91 831	2 538	152 802	2 662	146 636	2 256	119 662			1 590	80 952		
Muut TVV:t	7	179	8	229	28	786	18	670	29	740			11	325		
Waltti-kauppa	1 523*	0	4 373	102 731	11 948	408 692	20 266	721 693	31 178	1 075 791	63 %	55 %	26 008	835 598	69 %	61 %
Uudet kortit	1 523	0	589	3 405	183	6 189	180	6 041	153	5 819			672	4 374		
Lataukset	0	0	3 784	99 327	11 765	402 502	20 086	715 652	31 025	1 069 972			25 336	831 224		
JOJO-maatit	0	0	0	0	0	0	0	0	893	31 387	2 %	2 %	1 374	54 417	4 %	4 %
Linja-autot	1 639	74 036	10 417	483 394	8 801	443 359	7 107	368 065	4 426	241 434	9 %	12 %	2 205	125 130	6 %	9 %
Myynti yhteensä	22 973	964 839	38 218	1 689 469	41 354	1 847 253	43 734	1 857 659	49 704	1 964 578	100 %	100 %	37 673	1 376 063	100 %	100 %

*) koululaisliput

***) uudet koulukortit tehtiin Carelicum Palveluissa 2020 alkaen

Koronaviruspandemia vähensi lipunmyyntiä vuonna 2020. Waltti-nettikauppa kasvatti edelleen suhteellista suosiotaan. Vuonna 2020 jo 69 % latauksista tehtiin Waltti-kaupassa. Itsepalvelukasat eli JOJO-maatit otettiin käyttöön huhtikuussa 2019. Niissä tehdyt lataukset ja kertalippujen osat lisääntyivät koronaviruspandemiasta huolimatta.

4.1 Maksuvyöhykkeet ja linjasto

City-vyöhyke

Joensuun kantakaupungin jalankulkuvyöhyke 2–3 km keskustasta, mukaan lukien Siilaisen terveysasema ja Keskussairaala. City-vyöhykkeellä on käytössä vain kertaliput.

Vyöhyke A

Joensuun kantakaupunki, Onttola, Lehmon eteläosa, liksenvaara ja Reijolan pohjoisosa.

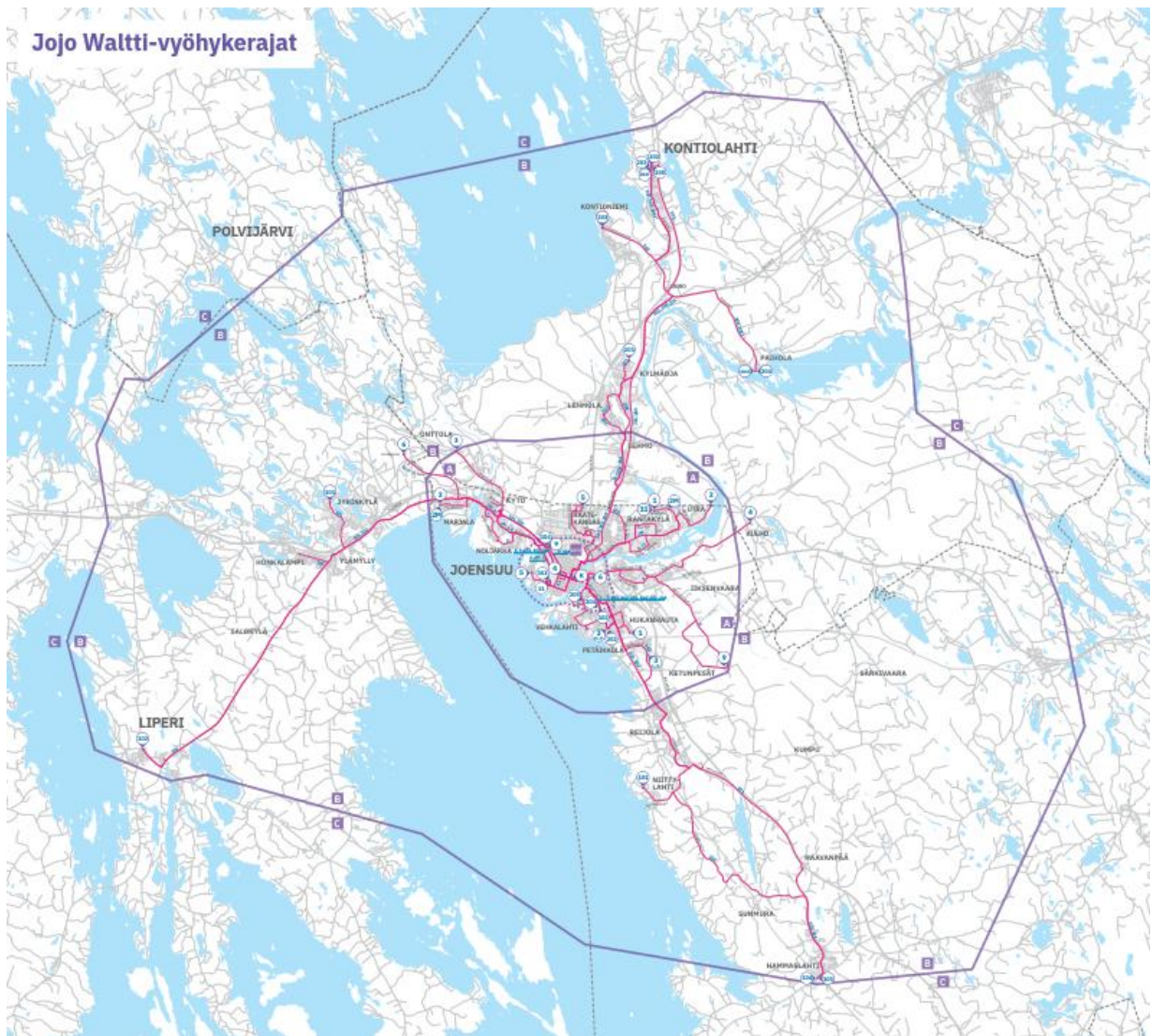
Vyöhyke B

A-vyöhykkeen ulkopuolella oleva alue; Liperi, Ylämylly, Honkalampi, Kontiolahti, Kontioniemi, Paihola, Lehmon pohjoisosa, Kulho, Reijolan eteläosa, Niittylahti, Hammaslahti ja lentoasema.

Vyöhyke C

B-vyöhykkeen ulkopuolella oleva alue; Jojo-liikenteessä vain koulupäiväliikennettä: Viinijärvi, Selkie, Mönni.

Seuraavassa kartassa näkyvät maksuvyöhykkeet ja ympäri vuoden ajettavat joukkoliikennelinjat.

Linjasto:

- 1 Utra-Rantakylä (Ranta-Mutalantie)-keskusta-Niinivaara-Hukanhauta
- 2 Utra/Kupluskylä-Rantakylä (Ruuhitie)-keskusta-Noljakka-Marjala
- 2M Utra/Kupluskylä-keskusta-Noljakka-Marjala
- 3 Petäikkölä-Vehkalahti-Penttilä-keskusta-Noljakka-Kytö-Onttola
- 4 Kulho-Karsikko-keskusta-Mehtimäki
- 5 Linnunlahti-keskusta-Voimatie-Raatekangas
- 6 Joensuu-keskusta-Noljakka-Lentoasema
- 9 Otsola-keskusta-Karsikko-liksevaara
- 11 Utra-Rantakylä (Ranta-Mutalantie)-keskusta-Mehtimäki-Urheilupuisto
- 101 Jyrinkylä-Ylämylly-Joensuu-Niittylahti
- 102 Liperi-Honkalampi-Ylämylly-Joensuu-Nepenmäki
- 103 Hammaslahti-Haavanpää-Karhunmäki-Joensuu-Urheilupuisto
- 104 Hammaslahti-Suhmura-Joensuu-Otsola
- 201 Kylmäoja-Lehmola-Joensuu
- 202 Kontiolahti-Lehmola-Mutala-Joensuu-Petäikkölä
- 203 Kontiolahti-Kontioniemi
- 204 Paihola-Kylmäoja-Rantakylä-Joensuu-Nepenmäki
- 204T Kontiolahti-Paihola, vaihtoyhteys linjalle 202 Joensuuhun/Joensuusta
- 205 Kontiolahti-Kylmäoja-Joensuu-Peltola

Näiden lisäksi ajettiin Joensuun, Kontiolahden ja Liperin koulupäivinä koululaisliikenteitä avoimena joukkoliikenteenä.

4.2 Waltti kausi- ja arvoliput

Waltti-lippujen käyttö aloitettiin vaiheittain 26.1.2015 alkaen. Vuoden 2020 lopussa olivat käytössä aikuisten, lasten, nuorten ja opiskelijoiden kausi- ja arvoliput, koululaisliput, Waltti-koulumatkatukiliput ja vuorokausiliput.

Waltti-kortin lipputuotteiden asiakashinnat 31.12.2020 olivat seuraavat (sis. alv):

Kausiliput	Aikuinen €	Nuori/ opiskelija €	Lapsi €
1 vyöhyke A, B, C	66,00	49,50	33,00
2 vyöhykettä, AB, BC	77,00	55,00	38,50
3 vyöhykettä, ABC	93,50	66,00	49,50

Arvoliput	Aikuinen €	Nuori/ opiskelija €	Lapsi €
1 vyöhyke A, B, C	2,90	2,03	1,45
2 vyöhykettä, AB, BC	3,96	2,77	1,98
3 vyöhykettä, ABC	6,60	4,62	3,30

KELA:n tukeman toisen asteen Waltti-koulumatkatukilipun asiakashinta oli 36 euroa kaikilla JOJO-vyöhykkeillä.

4.3 Kertalippujen hinnat

Joensuun seudun joukkoliikenteen kilpailuttamassa liikenteessä otettiin käyttöön 1.7.2014 alkaen kertalippujen hinnoittelussa vyöhykehinnat. Hinnat ja vyöhykkeet muuttuivat 6.6.2016 alkaen. Samalla otettiin käyttöön käteismaksulla toimiva City-vyöhyke Joensuun keskustan alueella. Kertalippuja voi ostaa JOJO-busseista, JOJO-maateista sekä Waltti Mobiili- ja PayiQ Tickets -sovelluksilla. Hinnat olivat 31.12.2020 seuraavat (sis. alv):

Kertaliput	Aikuinen €	Nuori/ opiskelija €	Lapsi €	Hilja- lippu*
City	2,00	2,00	1,00	2,00
1 vyöhyke A, B, C	3,80	3,80	2,00	2,00
2 vyöhykettä, AB, BC	5,00	5,00	2,50	3,00
3 vyöhykettä, ABC	7,90	7,90	4,00	4,00

*) Hilja-liput ovat käytössä ma-pe klo 10-14 ja klo 18 jälkeen sekä lauantai- ja sunnuntailiikenteessä koko päivän.

Mobiilikertalippujen myynti aloitettiin 16.12.2017. Ensimmäinen käyttöön otettu sovellus oli Savonlinja Oy:n Linjalla-sovellus, joka muuttui Meejo -sovellukseksi joulukuussa 2019. Sovelluksen käyttö loppui 30.6.2020. Helmikuusta 2018 alkaen oli kertalippuja myynnissä myös PayiQ Tickets -sovelluksessa. Jälleenmyyjien sovelluksista ostettujen mobiilikertalippujen osalta tilaaja saa

matkasta arvolipun asiakashinnan mukaisen korvauksen ja jälleenmyyjä määrittää asiakashinnan. Waltti Mobiilisovellus otettiin käyttöön syyskuussa 2020. Mobiililippujen asiakashinnat olivat 31.12.2020 seuraavat (sis. alv):

Mobiilikertaliput	Aikuinen, €	Lapsi, €	Hilja-lippu,* €
City	2,00	1,00	2,00
1 vyöhyke A, B, C	3,40	1,90	2,00
2 vyöhykettä, AB, BC	4,50	2,40	3,00
3 vyöhykettä, ABC	7,40	3,90	4,00

*) Hilja-liput ovat käytössä ma-pe klo 10–14 ja klo 18 jälkeen sekä lauantai- ja sunnuntailiikenteessä koko päivän.

5 Kehittämishankkeet

5.1 Keskisuurten joukkoliikenneviranomaisten tunnistepohjaisten lippujärjestelmien sekä avointen rajapintojen kehitystyö

Hankkeessa oli tavoitteena toteuttaa keskisuurille joukkoliikenneviranomaisille valmius tunnistepohjaiseen lippujärjestelmään ja siihen liittyviin avoimen rajapinnan kokonaisuuksiin. Näillä pyritään kattamaan laajasti liikennepalvelulain vaatimukset sekä tarpeet avointen kumppaniverkostojen mukaisista toimintaympäristöistä. Keskeinen osa projektia oli saattaa joukkoliikenteen lippu- ja maksujärjestelmän prosessit, myyntikanavat, taustapalvelut ja raportointi tukemaan uudentyyppisiä palvelumalleja, kumppanuuksia ja sopimusrakenteita. Hankkeessa oli mukana 10 kaupunkia/kaupunkiseutua.

Vuoden 2020 aikana JOJO-liikenteeseen osalta kehitettiin reaaliaikaista informaatiota ja otettiin käyttöön joukkoliikenteen liikennevaloetuksia useissa risteyksissä. Lisäksi Waltti Mobiili saatiin käyttöön JOJO-liikenteessä syyskuussa. Mobiilisovelluksella voi tässä vaiheessa ostaa kerta- ja vuorokausilippuja sekä selata reittiopasta.

Tunnistepohjaisen järjestelmän käyttöönotto eteni loppuvuodesta testauskäyttöön Jyväskylässä.

Muiden kaupunkien/kaupunkiseutujen käyttöönotot porrastetaan Jyväskylän kokemusten perusteella tulevalle keväälle, kesälle tai myöhempään ajankohtaan kunkin seudun sopimustilanteen mukaan.

Hankkeeseen liittyneitä pilotteja ei voitu toteuttaa vuonna 2020 koronaviruspandemian vuoksi. Tästä syystä Liikenne- ja viestintävirasto Traficom myönsi jatkoajan hankkeelle vuodelle 2021.

5.2 Joensuun Asemanseudun liikennejärjestelyjen ja matkustajien odotustilan valmistuminen

Asemankaaren joukkoliikennekadun pysäkkien uudet näyttötaulut saatiin käyttöön viiden ensimmäisen pysäkin osalta kesällä. Näyttöillä ovat nähtävissä seuraavien lähtevien kaukoliikenteen bussien, junien ja lentokenttäbussin aikataulut. Lisäksi näkyy Asemankaaren pysäkkikartta ja JOJO-liikenteen aikataulut Itärannan pysäkkien osalta.

Loput pysäkit ja matkustajia pysäköintitalon alakerrassa palveleva odotustila oli tulossa käyttöön heti vuodenvaihteen jälkeen, 4.1.2021. Odotustilaan siirretään myöhemmin keväällä JOJO-maatti, joka palvelee siihen asti asiakkaita Carelicumissa varsinaisen asiakaspalvelupisteen ollessa suljettuna koronaviruspandemian vuoksi.

5.3 Parannuksia pysäkeillä

Bussilinjan 2 varrelle Ruuhitielle asennettiin uusi pyöräpysäköintikatokas Harustie L -bussipysäkin yhteyteen. Katokseen voi turvallisesti jättää pyöränsä lukittuna, mikäli jatkaa bussilla keskustan suuntaan. Koillispuiston raitilta Harustien päähän rakennettu uusi kävely- ja pyöräily-yhteys lyhentää matkaa Koillisväylän suunnasta tälle liityntäpysäkeille.

Koskikadulta vapautuvat kaksi pysäkkikatosta siirrettiin syksyn aikana vilkkaille pysäkeille Kettuvaarantielle Sirkkala I ja Utrantien alkuun Rauhanpuisto I -pysäkeille.

5.4 Elvyttävät hankkeet JOJOssa

Joukkoliikenteen valtionavustushakemuksen yhteydessä oli mahdollisuus hakea akuutista koronatilanteesta johtuvaa tukea. Joensuun kaupungille myönnettiin hakemuksen mukaisesti 19.500 euroa. Ensimmäisenä käynnistettiin Turvallinen JOJO -kuluttajakampanja. Kustannuksia ei vielä kertynyt vuodelle 2020. Rahoitus on käytettävissä vuoden 2021 aikana.

6 Markkinointikampanjat

6.1 Auton vapaapäivä

Joensuun seudun joukkoliikenne osallistui perinteisesti Auton vapaapäivään, joka toteutettiin tiistaina 22.9. Bussilla pääsee -kampanjana. Vuonna 2020 muistutettiin kampanjan yhteydessä turvalisesta matkustamisesta. Toista kertaa kampanjaa oli laajennettu toimivalta-alueella siten, että myös ELY-liikenteen Waltti-vuorot olivat maksuttomia Joensuun, Kontiolahden ja Liperin alueilla. Tempauksella pyrittiin lisäämään tietoisuutta joukkoliikenteen palveluista ja pitkällä tähtäimellä myös lisäämään joukkoliikenteen käyttäjien määrää.

Auton vapaapäivä liittyy kansainväliseen liikkujan viikkoon, jota vietetään vuosittain syyskuussa. Vuonna 2020 Auton vapaapäivänä tehtiin JOJO-vuoroissa noin 1600 matkaa enemmän kuin edellisenä tiistaina. Ely-keskuksen Waltti-liikenteessä tehtiin Bussilla pääsee -kampanjamatkoja yhteensä 97 kappaletta.

6.2 Ilmainen Waltti-kortti ja 30 päivän kausilippu sadalle opiskelijalle

Syyskuussa toteutettiin yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston Joensuun kampuksen ja Karelia ammattikorkeakoulun kanssa opiskelijakampanja, jossa kilpailuun ilmoittautuneiden 284 opiskelijan kesken arvottiin 100 ilmaista Waltti-matkakorttia ja niihin 30 päivän kausilippu. Palkinnon lunastusaikaa jatkettiin keväälle 2021 huhtikuun loppuun saakka. Carelicumin asiakaspalvelu oli suljettuna joulukuusta 2020 keväälle saakka koronaviruspandemian vuoksi. Asiakaspalvelupisteen kiinniolo hidasti palkinnon lunastuksia.

6.3 Joulukampanja

Joulukuun lopulla olivat Hilja-lippujen edullisemmat käteishinnat käytössä noin kahden viikon ajan joka päivä aamusta iltaan. Kampanjan aikana tehtiin noin 21 000 matkaa. Edellisenä vuonna vastaavana ajankohtana tehtiin noin 35 000 matkaa.

7 Joukkoliikenteen rahoitus ja tunnusluvut

7.1 Hallintomenot

Seudullisen joukkoliikenteen yhteistoiminnan kustannusten jaosta on sovittu yhteistyösopimuksessa. Näitä kustannuksia ovat esimerkiksi jaoston toiminnasta aiheutuneet kustannukset, joukkoliikenneasioista vastaavien työntekijöiden ja viranhaltijoiden palkkakustannukset, joukkoliikenteen kehittämisestä ja liikenneinformaatiosta aiheutuneet kustannukset.

7.2 Liikenteen menot

Toimivalta-alueen rahoituksesta on sovittu Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä Joensuun kaupungin välisellä aiesopimuksella, joka oli laadittu vuosille 2019–2020. Aiesopimuksessa on sovittu osapuolien sitoutumisesta hintavelvoitteiden korvaamiseen, ostoliikenteen rahoitukseen, kehittämishankkeisiin sekä käyttöoikeus- sopimuskorvausten maksamiseen joukkoliikenteen valtionavustuksista annetun asetuksen mukaisesti.

7.3 Toiminnan tuotot

Toiminnan tuotot koostuivat lipputuloista, valtionavustuksesta, KELA:n koulumatkatuesta ja kuntien maksuosuuksista. Valtionavustuksella katettiin 24 % joukkoliikenteen nettokuluista.

7.4 Joukkoliikenteen tuotot ja kulut yhteensä

Seuraavissa taulukoissa näkyvät joukkoliikenteen hallintomenot, liikenteen menot sekä toiminnan tuotot toimivalta-alueella vuosina 2012–2020 (alv 0)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Hallinnon tuotot									
Myyntituotot	0	0	0	22 124	44 784	51 534	40 416	28 633	19 913
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0	33 423
Hallinnon tuotot yhteensä	0	0	0	22 124	44 784	51 534	40 416	28 633	53 336
Hallinnon kulut									
Henkilöstökulut	-119 899	-111 955	-120 823	-65 935	-68 020	-63 609	-106 602	-120 010	-123 055
Palvelut	-25 001	-81 142	-197 151	-197 256	-221 736	-234 033	-270 181	-290 142	-302 283
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 201	-380	-31 210	-15 476	-4 543	-8 004	-9 026	-7 365	-7 781
Muut kulut	-6 588	-4741	-4 724	-5 495	-7 766	-7 773	-8 352	-10 569	-8 112
Hallinnon kulut yhteensä	-152 689	-198 218	-353 909	-284 162	-302 065	-313 419	-394 161	-428 084	-441 231
Hallinnon nettokulut yhteensä	-152 689	-198 218	-353 909	-262 038	-257 281	-261 885	-353 745	-399 452	-387 895

Tuotoissa latausmaksut ovat vähentyneet, koska latauksia on siirtynyt nettikauppaan ja siellä tehdyistä latauksista ei peritä latauspalkkiota. Palveluissa on lisäystä Waltti-kehittämishankkeen osalta. Toisaalta kehittämiseen saatu valtionavustus näkyy hallinnon tuotoissa. Kaikkinsa hallinnon nettokulut lisääntyivät noin 13 000 euroa verrattuna vuoteen 2019.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liikennöinnin tuotot									
Lipputulot	0	0	1 487 635	3 117 496	2 940 101	3 186 427	3 147 528	3 359 359	2 311 811
Koulumatkaliput	0	0	758 988	1 126 266	944 796	1 150 817	1 191 547	1 105 200	585 947
Valtionavustus	452 386	515 000	515 000	505 000	511 454	545 000	575 000	640 000	1 215 500
Kelan koulumatkatuki	0	0	0	0	260 060	242 875	219 584	233 776	193 585
Liikennöinnin tuotot yhteensä	452 386	515 000	2 761 622	4 748 762	4 656 410	5 125 119	5 133 659	5 338 335	4 306 843
Liikennöinnin kulut									
Avustukset yhteisöille	-852 513	-884 456	-836 125	-130 612	-75 024	-23 130	0	0	0
Kuljetuspalvelut	-291 399	-376 556	-3 492 186	-7 236 512	-7 201 793	-7 529 352	-8 065 006	-8 115 958	-7 671 436
Liikennöinnin kulut yhteensä	-1 143 912	-1 261 012	-4 328 310	-7 367 124	-7 276 817	-7 552 482	-8 065 006	-8 115 958	-7 671 436
Liikennöinnin nettokulut yhteensä	-691 526	-746 012	-1 566 688	-2 618 362	-2 620 407	-2 427 363	-2 931 347	-2 777 624	-3 364 592
Joukkoliikenteen alijäämä	-844 215	-944 230	-1 920 597	-2 880 400	-2 877 688	-2 689 248	-3 285 092	-3 177 075	-3 752 487
Valtionavustuksen osuus menoista	35 %	35 %	21 %	15 %	15 %	17 %	15 %	17 %	24 %

Joukkoliikenteen tulot vähenivät oleellisesti vuonna 2020 koronaviruspandemiasta ja matkamäärien vähenemisestä johtuen. Vähennys edellisestä vuodesta oli noin 1 050 000 euroa. Lipputulomenetykseen saatiin vuonna 2020 ylimääräistä koronataukea normaalin valtionavustuksen lisäksi. Tuo ylimääräinen tuki oli 555.500 euroa eli noin 47 % arvioidusta lipputulomenetyksestä.

Liikennöinnin kulut vähenivät noin 440 000 euroa. Koulupäiväliikenteitä jätettiin ajamatta silloin, kun peruskoulut siirtyivät maalis-toukokuussa etäopetukseen. Näiden liikenteiden osalta sopimuskorvaukset vähenivät noin 115 000 euroa. Lentokenttävuoroissa tapahtui myös oleellisia vähennyksiä, kun lentoja ei toteutunut koko kesänä ja syksyllä liikennöi vain 2 vuoroa viikossa Helsingin ja Joensuun välillä, vähennystä kertyi näistä ajamattomista vuoroista noin 50 000 euroa. Lisäksi ELY-keskuksen hankkiman liikenteen korvaukset vähenivät myös ja lisäksi linja-autoliikenteen kustannusindeksi aleni oleellisesti loppuvuodeksi 2020.

Kaikkienensa joukkoliikenteen alijäämä kasvoi noin 600 000 euroa verrattuna vuoteen 2019.

7.5 Kuntien maksusuudet vuonna 2020

(alv 0)	Joensuu	Kontiolahti	Liperi	Yhteensä
Hallinnon nettomenot	286 771	55 626	45 497	387 894
Liikennöinnin nettomenot	2 549 371	490 998	324 223	3 364 592
Joukkoliikennemenot yhteensä	2 836 142	546 624	369 720	3 752 486
Liikennöinnin nettomenot euroa/asukas	33	33	27	32

7.6 Kokonaismatkustajamäärä

Seuraavassa taulukossa on esitetty toimivalta-alueen kokonaismatkustajamäärä lipputyypeittäin vuosilta 2012–2020.

Matkat, kpl	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	% 2018 vs 2019	2020	% 2019 vs 2020	
Arvo-, sarja- ja kausiliput												
Vanhat kaupunkiliput	559 504	552 553	511 936	108 053								
WA aikuinen 30				212 952	281 928	300 323	286 523	310 629	8 %	218 015	-30 %	
WA lapsi 30				112 529	194 569	231 733	252 579	272 683	8 %	201 275	-26 %	
Wa nuori 30				120 648	233 367	257 089	230 211	223 070	-3 %	139 121	-38 %	
WA opiskelija 30				19 271	74 156	90 351	98 429	120 745	23 %	64 903	-46 %	
WA opiskelija KELA				59 900	91 031	78 326	72 095	75 968	5 %	57 473	-24 %	
Koululaiset Waltti	48 121	43 157	218 818	350 036	365 154	385 115	396 648	371 784	-6 %	296 601	-20 %	
Arvo aikuinen				64 609	70 312	67 311	66 182	71 929	9 %	49 742	-31 %	
Arvo lapsi				63 110	42 373	52 870	57 649	62 217	8 %	42 902	-31 %	
Arvo nuori				24 583	39 152	38 275	41 479	45 828	10 %	27 615	-40 %	
Arvo opiskelija				3 058	11 523	10 824	11 494	13 326	16 %	7 276	-45 %	
MH seutu- ja kaupunkiliput	335 336	321 926	306 642	237 950	93 097	1 132	0	0		0	0 %	
Matkahuolto, muut				139 549	21 372	14 852	13 788	15 930	16 %	4 846	-70 %	
POSELY**				0	3 796	15 832	23 436	34 238	46 %	27 389	-20 %	
Muut TVV				0	1	1 164	1 968	2 363	20 %	1 587	-33 %	
Arvo-, sarja- ja kausiliput yht.	942 961	917 636	1 037 396	1 516 248	1 512 926	1 545 197	1 552 481	1 620 710	4,4 %	1 138 745	-29,7 %	
Kertaliput												
Kertal.aikuinen	306 504	276 406	345 760	371 678	197 673	146 565	146 867	156 364	6 %	112 176	-28 %	
Kertal.lapset	19 575	17 966	24 313	60 759	85 937	93 385	95 297	91 568	-4 %	65 643	-28 %	
Vaihtolippu, aikuinen	31 174	27 588	29 944	21 769	12 982	16 563	21 332	24 728	16 %	21 127	-15 %	
Vaihtolippu, lapsi								2 298		2 026	-12 %	
Lastenvaunut saattajineen	27 997	33 406	32 435	37 156	36 745	34 278	33 466	36 756	10 %	22 510	-39 %	
Veteraanit	7 662	6 572	5 065	4 457	2 984	2 561	1 248	1 132	-9 %	512	-55 %	
Tasataksa/Hiljalippu (Waltti 2018)					216 807	265 461	307 327	340 614	11 %	237 889	-30 %	
City lapsi					1 326	2 342	3 456	5 065	47 %	3 618	-29 %	
City aikuinen					48 673	148 430	118 288	113 066	-4 %	62 031	-45 %	
Muut			541	3 636	1 410	3 497	5 114	15 319	200 %	11 280	-26 %	
Kertakortti, aikuinen							20	402	980	144 %	1 614	65 %
Kertakortti, lapsi							4 019	6 771	68 %	4 821	-29 %	
Bussilla pääsee 2x.9.			5 119	2 551	8 396	9 935	6 155	7 516	22 %	4 375	-42 %	
Kertaliput yhteensä	392 912	361 938	443 177	502 006	612 933	723 037	744 811	802 177	7,7 %	549 622	-31,5 %	
JOJO-liikenteen matkat yht.	1 335 873	1 279 574	1 480 573	2 018 254	2 125 859	2 268 234	2 297 292	2 422 887	5,5 %	1 688 367	-30,3 %	

Kertalippumatkustuksen osalta on käytettävissä pelkästään Joensuun paikallisliikenteen tiedot 30.6.2014 saakka.

Matkamäärätavoite vuodelle 2020 oli alun perin 2,4 miljoonaa matkaa. Vuonna 2020 toteutui vain 1,7 miljoonaa matkaa. Koronaviruspandemia vaikutti oleellisesti matkamääriin maaliskuusta 2020 alkaen. Peruskoulut ja toisen asteen oppilaitokset olivat pääosin etäopetuksessa maaliskuusta toukokuussa. Korkeakouluissa epäopetus jatkui osittain vielä loppuvuodenkin ajan. Lisäksi useilla työntekijöillä oli käytössä etätyösuositus. Matkustus väheni vuodesta 2019 noin 30 %. Ilman koululaismatkoja vähennys oli 32 %. Koronaviruspandemian laajetessa suositeltiin välttämään käteisen rahan käyttöä. Tämä lisäsi osaltaan mobiililipuilla tehtyjä matkoja, jotka lisääntyivät vuodesta 2019 noin 15 %.

7.7 Suoritevertailuja

	v. 2018	v.2019	v.2020	Muutos
Matkustajat	2 295 000	2 422 000	1 688 000	-30 %
Kohde 1	1 198 000	1 300 000	869 000	-33 %
Kohde 2	630 000	657 000	490 000	-25 %
Kohde 3	454 000	452 000	319 000	-29 %
Noutopoika	13 000	13 000	10 000	-23 %
Linjakilometrit	3 135 000	3 187 000	3 143 000	-1 %
Kohde 1	1 138 000	1 189 000	1 224 000	3 %
Kohde 2	1 161 000	1 168 000	1 133 000	-3 %
Kohde 3	762 000	758 000	721 000	-5 %
Noutopoika	74 000	72 000	65 000	-10 %
Matkustaja/linjakm	0,73	0,76	0,54	
Kohde 1	1,05	1,09	0,71	
Kohde 2	0,54	0,56	0,43	
Kohde 3	0,60	0,60	0,44	
Noutopoika	0,18	0,18	0,15	

Matkustajamäärä väheni eniten kohteessa 1 eli Joensuun paikallisliikenne. Koululaisten osuus matkustajamäärästä on tässä kohteessa pienin.

Linjakilometrit vähenivät yhteensä 1 % vuoteen 2019 verrattuna. Kohteessa 1 linjakilometrit lisääntyivät, kun lokakuussa otettiin käyttöön uusi linja ruuhka-aikoina Rantakylästä Tiedepuistolle. Lisäksi kohteessa 1 ei ole koulupäiväliikennettä, jota muissa kohteissa vähennettiin koulujen etäopetuksen aikana.

Kohteen 2 ja 3 vähentyneet linjakilometrimäärät johtuvat koulujen etäopetuksen aikana ajamatta jääneistä vuoroista.

Noutopoika-liikennettä ajetaan kutsujen perusteella. Koronaviruspandemia vaikutti myös Noutopoika -liikenteen matkustajamääriin ja linjakilometreihin.

